

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Dariusz Zawistowski

SSA Anna Kozłowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. R.

przeciwko Z. W.

o rozwiązanie umowy przekazania gospodarstwa rolnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 listopada 2010 r.,

zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 24 czerwca 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny:

1. oddalił wniosek pozwanej o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 4 marca 2010 r.,

2. odrzucił wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia tego wyroku.

W ocenie Sądu Apelacyjnego pozwana nie wykazała, że terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia Sądu Apelacyjnego z dnia 4 marca

2010 r. uchybiła bez swojej winy. Pozwana została powiadomiona o terminie rozprawy apelacyjnej zgodnie z art.139 § 1 k.p.c., przy czym na tym etapie postępowania nie była reprezentowana przez adwokata. Wnioski pozwanej o przesłuchanie doręczyciela i jej syna w charakterze świadków dla wykazania, że awiza do niej nie dotarły, ocenił Sąd jako bezzasadne – stąd też ostatecznie nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu. Tym samym wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, jako spóźniony, podlegał odrzuceniu.

Zażalenie na to postanowienie złożyła pozwana domagając się zmiany zaskarżonego postanowienia przez przywrócenie jej terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 4 marca 2010 r. ewentualnie uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu. Z zarzutów zażalenia wynika, że skarżąca zarzuca naruszenie art. 168 k.p.c. i art. 91 k.p.c. a nadto poczynienie ustaleń dla niej niekorzystnych przy jednoczesnym pominięciu wszystkich jej wniosków dowodowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest oczywiście uzasadnione.

Z akt sprawy wynika, że pozwana w postępowaniu przed Sądem Okręgowym ustanowiła pełnomocnika w osobie adwokata W. G. W treści udzielonego mu pełnomocnictwa [k. (...) i k. (...)] stwierdzono, że jest to umocowanie do reprezentowania skarżącej „w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w P. przeciwko Z. W. o sygn. akt XII C (...)”. Tak określony zakres pełnomocnictwa nie uzasadniał oceny, że ograniczało się ono jedynie do postępowania przed sądem I instancji. Jeżeli nadto we wniosku o przywrócenie terminu pozwana twierdziła, że zakres udzielonego umocowania był szerszy, Sąd Apelacyjny rozstrzygając o tym wniosku nie mógł poprzestać na innym stwierdzeniu i nie mógł dokonać wykładni treści dokumentu pełnomocnictwa wbrew oświadczeniu reprezentowanego. Usunięcie istniejących wątpliwości, jeżeli istotnie pojawiły się, winno było nastąpić co najmniej przez przesłuchanie skarżącej.

Skarżąca we wniosku domagała się przesłuchania w charakterze świadków swego syna oraz doręczyciela dla wykazania, że kierowane na jej adres zawiadomienia o terminie rozprawy apelacyjnej nie zostały jej prawidłowo doręczone. Za błędne uznać należy wnioskowanie Sądu, że skoro uprzednio pozwanej prawidłowo doręczano pisma sądowe to również i tym razem nastąpiło takie, prawidłowe, powiadomienie o rozprawie

apelacyjnej. Dowody doręczenia mają moc dokumentu urzędowego, strona jest jednak uprawniona do podważania mocy dowodowej takiego dokumentu i w tym zakresie obowiązują reguły procesowe z art. 252 k.p.c. Ponadto w przypadkach doręczeń zastępczych prawidłowość doręczenia nie wyłącza możliwości dowodzenia, że pismo nie dotarło do rąk adresata. Obalenie domniemania z art. 139 k.p.c. nie prowadzi do wniosku, że doręczenie nie zostało dokonane, ale do uchylenia ujemnych skutków, jakie dla strony wiążą się z tym doręczeniem w zakresie biegu terminów (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 4 września 1970 r. I PZ53/70, OSNC z. 6/1971 r., poz. 100, z dnia 12 stycznia 1973 r. I CZ 157/72, OSNCP z. 12/1973 r., poz. 215). Jeżeli przeto pozwana domagała się przeprowadzenia postępowania dowodowego zgłaszając dowody dla wykazania, że doręczyciel mimo adnotacji uczynionej na zawiadomieniu nie pozostawił w skrzynce do doręczenia korespondencji zawiadomienia o przesyłce, czy też, że zawiadomienie takie do niej nie dotarło, należało dowody te przeprowadzić. W postępowaniu o przywrócenie terminu strona jest bowiem uprawniona do składania wniosków dowodowych zmierzających do wykazania, że uchybiła terminowi bez swojej winy, a pominięcie przez Sąd tych wniosków może nastąpić w warunkach określonych w art. 217 § 2 k.p.c.

W okolicznościach sprawy niniejszej wadliwość rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu tym samym czyni wadliwym postanowienie o odrzuceniu, jako spóźnionego, wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia. Powyższe skutkuje przeto uchyleniem zaskarżonego postanowienia.

Rzeczą Sądu Apelacyjnego będzie zatem przeprowadzenie dowodów wskazanych przez pozwaną we wniosku o przywrócenie terminu, przy czym rozważy Sąd ponownie treść dokumentu pełnomocnictwa, o którym był mowa.

Dodać należy, że aczkolwiek prawidłowość postanowienia w przedmiocie przywrócenia terminu, z uwagi na jego niezaskarżalność, podlega kontroli tylko w sposób dopuszczony przepisem art. 380 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., to uchylenie postanowienia z dnia 24 czerwca 2010 r. w całości przedstawia się jako celowe z uwagi na zapobieżenie możliwości funkcjonowania w sprawie postanowień wydanych w tym samym przedmiocie lecz odmiennych w treści (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2002 r. I CZ 31/02, lex 55094).

Z uwagi na powyższe na podstawie art. 394¹ § 2 i § 3 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji. Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawiono

końcowemu rozstrzygnięciu, a to na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹, art. 391 § 1 i art. 108 § 2 k.p.c.